

متن پرسش

با عرض سلام خدمت استاد عزیز و آرزوی قبولی نماز و روزه هاتون. در سوالی که پرسیده بودم این جواب رو ارسال فرمودین. استاد عزیز: «با سلام: عنایت داشته باشید حضرت ربّ العالمین، دائم الفیض است و هرگز فیض او قطع نمی‌شود که برای آن آغاز زمانی مطرح باشد. آری! عالم ماده که یکی از مراتب وجود است و فیضی که بر او می‌رسد منجر می‌شود تا قوه‌های آن به فعلیت برسند، پس از تکمیل فعلیت‌اش به مرتبه بالاتر صعود می‌کند و فیض جدیدی برای ظهور عالم ماده جدیدی پیش می‌آید به همین جهت در روایت داریم: «الف الف آدم تا حال در این دنیا آمده‌اند» یعنی همواره عالمی شروع شده، به فعلیت رسیده و عالم دیگری با آدم دیگری به ظهور آمده است.» ولی جسارتاً اینها رو میدونم و برام در حرکت جوهری حل شده، منظوم این بود که وقتی فیض جدیدی برای عالم ماده جدیدی پیش می‌آید این عالم جدید که ظاهر می‌شود چطوری است؟ کل عالم در همون فیض اول ایجاد می‌شود یا از نقطه ای مثل کعبه آغاز می‌شود و سپس گسترش می‌یابد؟ نمیدونم تونستم منظوم رو برسونم یا نه؟ اینکه در فیض جدید عالم ماده به چه کیفیت و کمیتی ایجاد می‌شود.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: نگاه فلسفی با نگاه دینی متفاوت است. در نگاه دینی همان‌گونه که مستحضرید حضور مرتبه‌ی مادی عالم وجود از کعبه شروع می‌شود. ولی در نگاه فلسفی نظر به اصل مرتبه‌ی عالم ماده می‌باشد نسبت به عالم مجردات. و در این رابطه چگونگی معنا ندارد زیرا چگونگی‌ها در عالم ماده صورت می‌گیرد. موفق باشید